

Z histórie Nemcoviec

Najstaršie správy o Nemcovciach sú z roku 1364 a vznikli v súvislosti s deľbou panstva Chmeľvec (kedysi nazývaného Komloš). Nemcovce v roku 1364 patrili zemanom z Chmeľovca. Po deľbe z roku 1364 patrili zemanovi Tomášovi a jeho potomkom. Postupne Nemcovce patrili šľachticom z Budkoviec, Michaloviec a Kapušian.

V susedstve Nemcoviec v 13. - 15. storočí existovali osady Tal'ka a Zimná Studňa. Lutherova reformácia sa na území Šarišskej stolice rýchlo rozšírila. Vznikali to mnohé cirkevné zbory. Zemanovia a vyššia šľachta sa odvrátili od Ríma a pripojili sa k reformácii. V tomto období sa občania Nemcoviec spolu so Šarišskou Porubou, Ladou a Kokyňou pripojili k prešovskému zboru. Toto spojenie netrvalo dlho, lebo keď v roku 1636 bol na seniorálnej vizitácii Ladislav Polányi, brezovický farár a šarišský senior, tieto dediny patrili ako fílie už ku Chmeľovu.

Je predpoklad, že za vlády Leopolda I. (1657 – 170), keď vládol zákon „cuius regio eius religio“ (čie panstvo, toho náboženstvo) a šľachta povstala proti kráľovi, sa tieto fílie pridali k Nemcovciam. Svedčí o tom aj zápisnica seniorálnej vizitácie, ktorú 8. novembra 1665 konal Ján Wiszliczenus, senior a farár z Vyšnej Kamenice. Nemcovce sa vtedy stali matkocirkvou. V ťažkých protireformačných bojoch odstúpili od evanjelikov mnohé šľachtické rody. Podobne to bolo aj v našom zbore. Patrónmi tu boli Kapiovci. Medzi významných podporovateľov evanjelikov patrila Terézia Kapiová, manželka Jozefa Kapiho, rodená Radvanská. V roku 1743 sa Kapiovci, ktorí ešte boli verní evanjelickému náboženstvu, dozvedeli, že do Lopúchova prišiel na kanonickú vizitáciu superintendent Juraj Ambrózy, ktorý do Nemcoviec nemienil prísť. Preto poslali k nemu poslov, aby prišiel aj do Nemcoviec. On vyhovel ich žiadosti a bol veľmi milo privítaný celou kapiovskou rodinou. V Nemcovciach bol vtedy farárom Ján Munay.

Keď bol v roku 1747 zbor napadnutý nepriateľmi, veriaci sa osvedčili, že sú ochotní radšej svoje životy obetovať, ako keby sa mali vzdať viery. Akýsi františkán prišiel vtedy odobrať kostol a ukázal falošný dokument. Tento dokument farár zobral, roztrhal a františkán odišiel bez vybavenia. Za panovania Jozefa II. zasvietila hviezda slobody aj nemcovským evanjelikom. Kostol z roku 1741 bol drevený a už nevyhovoval pre bohoslužobné účely. Preto si evanjelici postavili nový kamenný kostol na najkrajšom mieste v dedine. Vo vlastnej réžii ho dala postaviť Terézia, manželka Jozefa Kapiho. Slávnostne ho posvätili dňa 6. októbra 1786 Martin Kardoš a domáci farár Michal Munay. Bol viackrát opravovaný a v roku 1914 pre rozsiahle poškodenie zbúraný. Veža pri starom kostole nebola, iba zvonica s jedným zvonom s nápisom „Verbum Dei manet in aeternum 1585“.

K nemcovskému zboru v roku 1884 patrili fílie Šarišská Poruba, Lada, Podhradík, Lipníky, Tal'ka a Zimná Studňa. Dodnes v ňom pôsobilo 26 kazateľov (spomeniem len niektorých): prvým bol Abraham Holius-Hollý v rokoch 1665 - 1703, ďalej Ján Munay, Michal Munay, Ján Maliarik; 13 zborových dozorcov a 13 učiteľov. Počet veriacich v roku 1884 bol 429, Nemcovce 71, Š. Poruba - 153, Lada - 150, Podhradík - 55.

Šarišská Poruba (nazývaná aj Kapi Vagaš)

Do roku 1810 mali drevený kostol z roku 1655, v roku 1810 postavili veriaci kamenný kostol, ktorý bol 16m dlhý, 9 m široký. Bol posvätený 7. októbra 1810 superintendentom Samuelom Szontágom.

V Porube mali už v roku 1585 zvon s obrazom Dr. Martina Luthera s nápisom „Verbum Dei manet in aeternum“ (Slovo Božie zostáva naveky). R. 1655 stál na Porube drevený kostol, ktorý v roku 1749 chcel františkánsky mních falošnou kráľovskou listinou zaujať, ale richtár falzifikát roztrhal a mnícha vyhnal. V kostole bol drevený pozlátený oltár s jednoduchým obrazom, pod ktorým bol nápis: „Bdejte, stújte u víre, zmužile sobe počínajte, budte silní.“ (1Kor 16, 18) Nad ním stál nápis: „Nebe a zem se pominou, ale moje slova se nepominou.“ (L 21, 33) Nad tým obraz znázorňujúci Svätú Trojicu. Na ľavom krídle oltára bol obraz Árona veľkňaza a na pravom Mojžiša. Na západnej strane kostola stála drevená kazateľnica, na ktorej boli obrazy štyroch evanjelistov. V kostole bolo 16 lavíc. Na chóre je dodnes organ z roku 1868, ktorý má šesť registrov. Na jednej strane chóru bol obraz Pána Ježiša Krista, na druhej strane anjel, ktorý v rukách držal latinský nápis o histórii zboru. V slovenskom preklade by znel: „Bohu najväčšiemu vládcovi nebies, evanjelická augsburského vyznania cirkev Kapi-vagašská kedysi od roku 1636 do 1666 patriaca k zboru Chmeľov, odvtedy zjednotená s Ladou a Nemcovcami, tu na dreve zaznačuje.“

Veža bola postavená až v roku 1856. Zvon bol odliaty v Košiciach v roku 1860. Pamiatku posvätenia chrámu svätili na Gála – 16. októbra a týždeň predtým sviatok Poďakovania za úrody zeme.

DEO OM. GUBERNANTE COELUM EV. AG. CONF. KAPI VAGASECIS OLIM AB ANNO 1636 USQUE AD 1666 ECCLESIAE KOMLOS KERESZTECIENI UNA CUM LADENSIBUS ET NEMETFALVENSIBUS ADSERTUR DIN HIC IN LIGNO ASSERUIT!